

Kirkonpalvelija⁴ 2012

Pysyvä aarre

Tätä kirjoittaessani on kirpeä pakkanen, maa on kaunistunut lumivaipalla ja meidän Herramme syntymäjuhla lähestyy. Olemme siirtyneet adventtiaikaan ja uuteen kirkkovuoteen Hoosianna-virren kaikuessa kirkoissa. Adventti käynnistää myös lukuisat joulujuhlat seurakunnassa. Jokaiselle ryhmälle keitetään puuro, leivotaan tortut, piparit, pullat ja kakut. Missähän vaiheessa ylensyöminen on tullut pakolliseksi kuvioksi joulun vietossa? Muistelen, että joulun alkuperäisessä sanomassa ei varsinaisesti mainita mitään syömisestä ja juomisesta. Vaan toivottiin jotakin sen suuntaista, että maassa olisi rauha ja ihmisillä hyvä tahto. Vaikka joulun viettoon kuuluvatkin monet perinteet, joulua eivät tee yksinomaan ulkoiset puitteet. Leipomiset, paistamiset, eivätkä joulukoristeet riitä tuomaan joulua. Tarvitaan jotakin muuta. Tarvitaan jotakin suurempaa. Tarvitaan joulu-mieli. Näin joulun alla lähimmäisestään välittäminen ja yhteiset hetket ystävien kanssa nousevat suurempaan arvoon kuin muina vuodena-

koina. Joulun on yhdessäolon, ilon ja valon juhla.

Jouluja on monenlaisia ja joulusta voidaan olla montaa eri mieltä. Joka tapauksessa joulun on meille useimmille mukava asia. Kaikki me sitä odotamme ja vietämme kukin omalla tavallamme.

”Hän oli rikas, mutta Hän tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte Hänen köyhyydestään.” 2kor. 8:9. Jouluna meille muistutetaan yhä uudelleen Jeesuksen vaatimattomasta syntymäpaikasta. Tallin seimestä, sinne Jeesus-lapsi asetettiin, koska muualla ei ollut tilaa. Seimeen syntyi taivaan ja maan Herra. Hän tuli köyhäksi, vaikka oli osallinen taivaallisen rikkaudesta. Kun me kaiken kiireen, kaupallisuuden ja touhun keskellä viimein aattona hiljennymme vastaanottamaan joulun rauhan ja hyvän olon, haastan meitä kaikkia hetkeksi muistamaan Häntä, joka kaiken mahdollistaa. Sitä ainoaa, joka voi todellisen rauhan ja pyyteettömän rakkauden luoda välillemme. Joulun todellinen sano-

ma on meille syntyneessä Vapahtajassa.

”Ne soivat temppelin kellot yli lumisen laajan maan. Ne tuovat taivaisen viestin alas elämän pauhinan. Ja sydän sen kuulee ja ihasuu ja rauhaa ja sointua uneksuu.

Ne soivat, temppelin kellot ja ne kertovat kaiullaan. Sun kerran näkevän vielä, uuden taivaan ja uuden maan. Ja siellä vanhurskaus julistaa, sun Herrasi Kristuksen kunni-aa! (Irene Mendelin)

Siunattua Vapahtajamme syntymäjuhlaa jokaiselle toivottaen

Kaarina Yli-Somero
puheenjohtaja

Syyskokouksen valintoja

Kirkon alat ry:n edustajiston syyskokous 23.11.2012 Helsinki

Kirkonpalvelijat vahvasti mukana liiton päätöksenteossa.

Kirkon alat ry:n hallituksen jäsenet (2) ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet kolmivuotiskaudeksi 2013 – 2015

varsinaiset jäsenet / varajäsenet
Kaarina Yli-Somero, Kihniö / Eija Jaakola, Rovaniemi
Kari Hartikainen, Kuopio / Osmo Nissi, Hämeenlinna

Kirkon alat ry:n edustajistoon kolmivuotiskaudeksi 2013 – 2015 vali-

tut edustajat (7) ja henkilökohtaiset varaedustajat

varsinaiset / varaedustajat
Eija Jaakola, Rovaniemi / Mirja Kaaretkoski, Sodankylä
Osmo Nissi, Hämeenlinna / Hannu Korhonen, Kuopio
Jouni Honkanen, Pielanmaa / Tuula Tuominen Lohja
Kristiina Sanaksenaho, Oulu / Väinö Kokkonen, Oulu
Tuomas Leminen, Ikaalinen / Timo Lehto, Tampere
Arvo Katajamäki, Mikkeli
Maarit Ilonen, Seinäjoki / Harri Kosola, Seinäjoki.

sihteeri KP

Kirkonpalvelijat ry:n internet-sivujen uudistuminen tapahtuu vuodenvaihteessa.

Entiset sivut oli rakennettu 10 vuotta sitten ja nyt aika on uusia.

Kokonaan uudenlaisen sivuston graafisen ilmeen osalta tekee Mainostoimisto Sinari / graafinen suunnittelija Sari Komulainen.

Tutustu uuteen sivustoomme www.kirkonpalvelijat.fi

Kari Hartikainen
sihteeri

Keisarin evankeliumi ja Rauhan evankeliumi

Luukkaan jouluevankeliumissa puhutaan "evankeliumista". Alkutekstin mukaan enkeli ilmoittaa paimenille: "Minä evankelioin teille suuren ilosanoman". Mutta mitä evankeliumi oikeastaan tarkoittaa?

Meidän mielessämme sana "evankeliumi" on umpikirkollinen termi. Tavallisen suomalaisen suussa se ei taida juuri kuluu. Ehkä se tuntuu pikkuisen liian juhlalliselta sellaiselle, joka rukoilee arasti eikä tahdo tehdä uskostaan numeroa.

Ensimmäisenä jouluna oli toisin. Antiikin roomalaiselle "evankeliumi" oli poliittinen termi. Se tarkoitti ilosanomaa Rooman keisarin valtaannoususta tai sotasaavutuksista. Keisarin evankeliumi oli sanoma siitä, että hän on valloittanut taas uuden kansan valtansa alle tai kukistanut kapinoivan kenraalin joukkoineen. Sotamenestystä pidettiin merkinä keisarin jumaluudesta. Keisaria kuului palvoo, ja rukouksissa hänestä käytettiin jumalallista arvonimeä Kyrios, Herra.

Esimerkiksi keisari Augustus luettelee elämän ehtoolla 55 kansaa, joihin hän on "tuonut rauhan". Tässä ajattelussa rauha ei kuitenkaan merkinnyt vapautta ja tasaa, vaan valloitusta ja alistamista. Sitä ei saavutettu neuvotteluilla ja diplomatialla, vaan voimalla ja väkivallalla. Se ei tuonut vapautta, vaan ankaraa alamaisuutta. Monille se toi elämän sijasta kuoleman.

Jouluna me kristityt juhlimme toisenlaista ilosanomaa. Kasteessa meidät on otettu toisenlaisen evankeliumin osallisuuteen. Joulu-

na veisaamme toisenlaisesta Kunninkaa.

Joulun evankeliumi on sanoma nöyrästä ja vapaaksi tekevästä Rauhan Ruhtinaasta. Se kuulutetaan taivaasta, ei keisarin hovista. Se julistaa Luojan hyvyyttä, ei ihmisen saavutuksia. Se kertoo Jumalasta, joka syntyy halpaan taltiin, ei mahtipontiseen palatsiin. Se vapauttaa, ei esitä vaatimuksia. Se kertoo Vapahtajasta, joka tuo rauhan, sovinnon ja oikeuden ihmisten välille. Se koskettaa ajallista elämäämme, mutta lupaa myös iankaikkisen elämän.

Kristuksen evankeliumia ei levitetty voimalla eikä väkivallalla, vaan totuuden sanalla ja rakkauden teoilla. Siksi se valloitti antiikin Rooman ihmisten sydämet. Ja siksi se ohjaa myös meitä luottamaan totuuden ja rakkauden voimaan.

Tänä jouluna rukoilen Sinulle rauhaa, lepoa ja iloa. Tuokoon ilosanoma Kristus-lapsesta rauhan sieluusi, yhteiseen kotiisi ja koko maailmamme. Muistuttakoon enkelin ylistyslaulu tänä jouluna siitä, keitä olemme, mihin uskomme ja mitä toivomme:

"Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisillä, joita kohdetaan hänellä on hyvä tahto!"

**Piispa
Jari Jolkkonen**

JOULUAATTO

Lupaukset täyttyvät

Ylistämme sinua jouluyön sanomasta. Maailmamme kaipa Vapahtajaa ja sinä lähetät keskellemme lapsen. Maailmamme kaipa lohduttajaa ja sinä annat hänen syntyä halpa-arvoiseen seimeen. Maailmamme kaipa sovitusta ja sinä annat hänen kantaa harteillaan koko maailman synnin. Anna meidän ottaa vastaan sinun lahjasi koko sydämellämme. Anna Poikasi Jeesuksen olla elämämme ja toivomme.

Uuden edessä

Helmikuun alussa 2013 lopetan työni kirkon työmarkkinajohtajana oltuani siinä virassa lähes 19 ½ vuotta ja oltuani Kirkon työmarkkinalaitoksen sekä sen edeltäjän Kirkon sopimusvaltuuskunnan johtotehtävissä yhtäjaksoisesti yli 27 vuotta.

Työmarkkinajohtajana vuosiohjelmaani on kuulunut vuodesta 1994 lähtien jokaisen juhannuksen jälkeen parin päivän osallistuminen ja puheenvuoro Kirkonpalvelijoiden kesäpäivillä eri puolilla maata. Näitä osallistumisia on kertynyt 19, mikä on ennätysmäärä tämän viran historiassa. Nämä käynnit ovat olleet aina mieluisia ja mieleenpainuvia. Päivien ohjelma on ollut sekä mielenkiintoinen että monipuolinen. Viime vuosina vakiintui käytäntö, että pidimme puhevuoromme vuoropuheluna toiminnanjohtaja Ritva Rasilan kanssa. Se on tarjonnut meille molemmille myös hyvän tilaisuuden miettiä yhdessä, mikä kuluneena toimikautena on ollut tärkeätä ja miltä tulevan kauden haasteet näyttävät.

Erityisen kiehtova tapa Kirkonpalvelijoiden kesäpäivillä on ollut virrenveisuu ennen kutakin ohjelmajaksoa. Varsinkin virkakauteni alkuvuosina aina pienellä jännityksellä odotin, mikä virsi kohdalleni on valittu ja usein virren valinnassa olikin löydettävissä jokin silmäniskun aihe, mutta aina kaiken sopivaisuuden rajoissa.

Kirkon edessä on monia haasteita. Taloustilanne on muuttunut ja muuttumassa, seurakuntarakenteita muutetaan, kirkon työ kohtaa uusia vaikeuksia ja uskonnollinen monikulttuurisuus on tullut pysyväksi toimintaympäristöksi. Olenaisista on tämän kaiken keskellä muistaa se, että katse suunnataan eteenpäin miettimällä mitkä ovat

kirkon vahvuudet ja mitä mahdollisuuksia kirkolle tarjoutuu muutuvissa olosuhteissa. Meillä on 4,2 miljoonaa jäsentä, korkeasti koulutettu ja ammattitaitoinen henkilökunta, joka on sitoutunut työhönsä ja työskentelyolosuhteet ja työnteon mahdollisuudet ovat hyvät. Ei ole mitään syytä toivottomuuteen eikä pidä jäädä ”tuleen maakaamaan”.

Myös kirkossa työnantajan ja työntekijöiden yhteistoiminta on avainasemassa, kun kuljetaan kohti muutosta. Neuvottelu- ja sopi-mustoiminta sekä työsuojeluyhteistoiminta luottamusmiehineen, palkka-asiamiehineen, työsuojeluvaltuutettuineen ja työsuojelupäälliköineen on kirkossakin keskeinen vuorovaikutus- ja yhteistoimintaverkosto. Sen puitteissa on mahdollista saada yhteisiin talkoisiin kaikki käytettävissä oleva työpaikan osaaminen ja sitoutuminen. Järjestelmä on juuri niin hyvä tai huono, kuin siinä toimivat ihmiset. Toimijoiden keskinäinen luottamus on avainasemassa. Luottamus saavutetaan avoimuudella ja rehellisyydellä sekä valmiudella ymmärtää ja arvostaa kaikkien osapuolten, myös vastapuolen, näkökantoja.

Usein sanotaan, että asiat voivat riidellä, mutta ihmiset eivät. Mutta oikeasti asiat eivät koskaan riitele. Asiat näyttävät erilaisilta ja ovat erilaisia, kun niitä katsotaan eri näkökulmista ja lähtökohdista. Riidan erilaisista asioista saavat aikaan vain ihmiset. Luottamus ei synny hetkessä, sen eteen on tehtävä työtä kauan ja sitä pitää vaalia. Vaikeita asioita ratkaistaessa on tärkeätä, ettei lopputulos tunnu laihalta kompromissilta, jossa kaikki ovat luopuneet jostain mielestään tärkeästä tavoitteesta, vaan että lopputulos on yhdessä neuvo-

Kuva: Aarne Ormio

tellen saavutettu yhteisymmärrys, jota myös yhdessä ulospäin puolustetaan vaikka se olisi kuinka vaikea tahansa.

Siirtyessäni nyt uuteen elämänvaiheeseen ja kirkon henkilöstöhallinnon, sopimustoiminnan ja kirkon hallinnon kysymysten jäädessä minun osaltani taakse, haluan kiittää kirkonpalvelijoita pitkästä ja antoisasta yhteistyöstä ja monista mieleenpainuvista tapaamisista vuosien aikana. Olen aina vastustanut kirkollisessa puheessa ja kirjoittelussa usein esitettyä jakoa kirkon varsinaista työtä tekeviin ja tukitehtäviä hoitaviin. Olen kokenut siinä eriarvoisuutta viestivän sävyn. On selvää, että kirkon ydintehtävä liittyy Jumalan Sanan julistukseen ja kirkollisten toimitusten hoitamiseen. Mutta kirkon kaikki tehtävät ovat tukitehtäviä tuon päätehtävän hoitamiseksi ja siinä kaikkien oma työ liittyy toisten työn tukemiseen ja edistämiseen.

Toivotan Kirkonpalvelija -lehden lukijoille ja kaikille kirkon palvelijoille kaikkea hyvää tulevina vuosina ja tulevien haasteiden edessä.

Risto Voipio
Kirkkoneuvos

Tintti kirkon töissä

Olen **Kristiina ("Tintti") Sanak-senaho**, Karjasillan srk:n seurakuntamestari eli suntio, Oulun seurakuntayhtymästä. Karjasillan seurakuntaan tulin töihin vuonna 2001. Tätä ennen toimin suntio-vahtimestarina Kemin seurakunnassa kuusi vuotta. Olen suorittanut sekä nuorisotoimenohjaajan että suntion ammattitutkinnot.

Toimenkuvaani kuuluvat suntion ja vahtimestarin työt sekä palvelutiimin lähiesimestehtävät. Tiimiimme kuuluu lisäksi neljä muuta seurakuntamestaria ja kaksi toimistotyöntekijää. Kiinteistön eli ns. talomiehen työt me seurakuntamestarit hoidamme yhteistyössä Oulun srk-yhtymän kiinteistöpalvelun kanssa.

Työtoverina ja lähiesimiehenä oleminen on minulle mieluista. Tykkään ihmisistä sekä monipuolisesta

ja vastuullisesta työstä. Seurakuntamestarin työ on yhtä aikaa itsenäistä työtä sekä yhteistyötä kaikkien kanssa. Työmme tulos näkyy suoraan asiakaspalvelussa. Työssä jaksamisen kannalta on tärkeää, ettei kenenkään työ kuormitu kohtuuttomasti. Olemme laatineet yhteisiä pelisääntöjä, joita noudatamme ja meillä vuorottelevat joulu- ja pääsiäisajan vapaat sekä kesäisin lomakuukaudet.

Kuulin aikanaan erään ylivahtimestarin sanovan, että suntion työ on huolehtia ja ylläpitää. Se on osuvasti sanottu. Suntion on hyvä olla oma-aloitteinen, myönteinen ja aktiivinen. Positiivisilla vuorovaikutustaidoilla solmitaan ja ylläpidetään luotettavia suhteita ihmisiin. Mitä enemmän olemme tekemisissä esim. pitopalveluyrittäjiin, sitä paremmin opimme tuntemaan toisemme ja tekemään yhteistyö-

tä. Tuttuihin henkilöihin voi aina tukeutua ja luottaa.

Olemme läsnä olevan seurakunnan käyntikortteja, toimintamme vaikuttaa suoraan siihen, mitä ihmiset seurakunnasta ajattelevat. Sen tähden työmme kirkonpalvelijoina ei voi olla vain teknistä työn suorittamista. Suntiolta vaaditaan myös tilannetajua ja aitoa palvelu-aktiivisuutta.

Jos kotiin tulee juhlavieraita, talon väki laittaa kodin kauniiksi ja kuntoon. Sama koskee kirkkoa. Suntio pitää huolen siitä, että kirkko on kaunis ja valmiina, kun juhlavieras saapuu.

Jumala on antanut minulle suurenmoisen lahjan; oman kirkon, työkaverit ja palvelutehtävän. Olen siitä sydämestäni kiitollinen.

"Auta aikaa löytämään, Jeesus, näihin tehtäviimme, vastuun mieltä näyttämään. Lepoa luo kiireisiimme. Anna tasapuolisuutta, rakkautta, viisautta." (virs 443)

Kristillinen joulu

Joulun juhlatunnelma alkaa Joulurauhan julistamisesta jouluaattona klo 12 Suomen Turusta, se on historiallisesti ainutlaatuinen perinne.

Meille Kirkonpalvelijoille jouluaaton iltana joulun juhlatunnelma alkaa kun kaikki työt on tehty ja saamme sytyttää katetun pöydän kynttilät. Joulun tuoksut ja maut

tulvivat aisteihimme. Tämä on hetki, josta alkaen voidaan unohtaa hetkeksi joulun alus arkipäivien huolet ja nauttia kiireettömästä valon ja lämmön kaikista antimista.

Vuoden juhlista juuri jouluun kerääntyy ehkä eniten odotuksia, toivoa sopii ettei kiire pilaa joulumieltä. Monille joulu on suuri uskonnol-

linen juhla, jossa tunnelmaa korostavat kuusen tuoksu, joulumusiikki, koristelut ja jouluruoat. Joulua vietetään usein toisten kanssa perheissä, mutta jotkut jäävät yksin. Yksinäisyys saattaa tuntua jouluna joillekuille alakuloiselta.

Siunattua Joulun aikaa sinulle kirkonpalvelija.

Kari Hartikainen

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT

Jyväskylässä 25.– 26.6. 2013

– ROHKEASTI HENGELLINEN – REILUSTI VÄLITTÄVÄ –

TIISTAI 25.6.2013

8.30 Ilmoittautuminen ja tulokahvit

- * Sokos Hotel Alexandra,
Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä

9.00 Kesäpäivien avaus

- * Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero
- * Juhlatoimikunnan puheenjohtaja
Tuula Liukko
- * Ritva Rasila, toiminnanjohtaja,
Kirkon alat ry
- * Khra Arto Viitala

10.00 Surevan omaisen kohtaaminen

- * Pastori Pirjo Salminen
Jyväskylän Kristillinen Opisto

11.00 Keittiötyön turvallisuus

- * Riitta Palho, keittiömestari, lehtori
Jyväskylän ammattiopisto

12.00 Lounas

- * Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska

13.00 Kirkkojen paloturvallisuus

- * Palomestari Pentti Partanen
Keski-Suomen Pelastuslaitos

14.15 Kahvit

- * Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska

14.45 Ehtoollisaineet ja niiden jälkikäsittely

- * Tuomiorovasti Matti Salomäki

16.30 Vuosikokous

- * Sokos Hotel Alexandra
Juhlasali
Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä

18.00 Päivällinen

- * Sokos Hotel Alexandra

KESKIVIIKKO 26.6.2013

9.00 Viikkomessu

- * Jyväskylän kaupunginkirkko
Kirkkopuisto
- * Saarnaa tuomiorovasti Matti Salomäki

10.30 Valokuvaus

- * Jyväskylän kaupunginkirkko

11.00 Lounas

- * Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska

12.30 Työyhteisö, sen pahoinvointi ja hyvinvointi

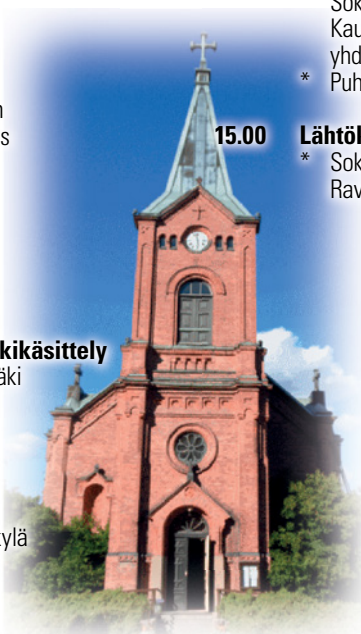
- * Sokos Hotel Alexandra
Juhlasali
- * Aino Suhola, toimittaja, kirjailija

14.30 Kesäpäivien päätös

- * Sokos Hotel Alexandra
Juhlasali
- * Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
24.–25.6.2014 Turku,
Sokos Hotel Hamburger Börs
Kauppiaskatu 6, Turku
yhdistys 80 vuotta
- * Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero

15.00 Lähtökahvit

- * Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska

Tietoa kirkonpalvelustyöstä.
Kirkonpalvelijoiden
koulutuksesta ja
edunvalvonnasta.

www.kirkonpalvelijat.fi

kirkonpalvelijat@kolumbus.fi

Majoitus: Sokos Hotel Alexandra, Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä

Tulevaisuus kirkon työssä haasteellista

Tulin valituksi Kirkon alat ry:n edustajiston syyskokouksessa jatkokaudelle liiton puheenjohtajaksi. Lämmin kiitos kuuluu siitä teille kaikille.

Kun katson taaksepäin kuluneeseen kolmeen vuoteen, niin ensimmäinen reaktio on se, että joko se aika meni jo. Puheenjohtajan tehtävät ovat sujuneet uuden opetteluksa ja uusien ihmisten tapaamisessa. Erityisen tärkeänä olen kokenut monenlaiset erilaiset kohtaamiset, joissa olen saanut olla kuuntelevana korvana ja tukijana erilaisissa vaikeuksissa kamppaileville.

Matkan varrella olen oppinut yhä enemmän arvostamaan liittomme työntekijöiden työpanosta. On nimittäin totta, että liiton työntekijät vaivojaan säästämättä auttavat jäseniämme ja miettivät jatkuvasti uusia keinoja, joilla vastataan eteen tuleviin haasteisiin. Toimistossamme on hirmuinen voimavara ja naisenergia valloillaan. Olen tästä asiasta erityisen ylpeä. Ja olen todella iloinen, että saan jatkaa yhteistyötä heidän kanssaan.

Mutta järjestötyötä ei tehdä pelkästään palkkatyövoimalla. Am-

mattiliittotyötä tehdään runsain mitoin kentällä eri toimijoiden voimin. Kentällä toimii aktiiviset jäsen- ja alueyhdistykset, jotka huolehtivat asioiden ja ajankohtaisuuksien tiedottamisesta, tiedon keräämisestä ja yhteenkuuluvaisuuden tunteen tekemisestä. Tehtävääni kuuluu kiertää eri yhdistyksissä tapaa- massa jäsenistöä. Jo pelkästään teidän tapaamisenne ja varsinkin keskustelut teidän kanssanne antavat voimaa tähän tehtävään.

Tulevaisuus kirkon työssä näyttää haasteelliselta. Erilaiset seurakuntaliitokset tulevat työllistämään liittoamme, näin uskon. Rahojen vähetessä seurakunnissa lisääntyvät työsuhte- ja ihmissuhteongelmat. Kun näiden asioiden kanssa joudumme tulevaisuudessa kamppailemaan, niin muistetaan, että emme ole yksin vaikeuksiemme kanssa. Aina löytyy apua liitos- tamme, sen luottamushenkilöiltä tai liiton toimistosta. Tukea omaan työhön saa kaikista liittomme ja yhdistystemme kokoontumisista ja tapaamisista.

Yksi mielenkiintoisimmista tapahtumista vuoden kuluksa on ai-

na Kirkonpalvelijoiden koulutus- ja neuvottelupäivät. Nuo päivät ovat jännittävä yhdistelmä koulutusta, virkistystä ja yhdessäoloa. Eri- tyisen lämmöllä muistan yhdessä vietettyä messua ja yhteistä ryhmä- makuvausta. Näissä molemmissa tiivistyy päivien tunnelma, joka on mukava, leppoinen ja hoitava. Toivottavasti tapaamme taas ensi vuonna näissä merkeissä.

Kaiken jouluisen kiireen keskelle toivotan teille kaikille riemullista Vapahtajamme syntymäjuhlaa ja antoisaa alkavaa vuotta 2013.

Tiina Heino
Kirkon alat ry:n puheenjohtaja

Osallistumismaksut Kirkon- palvelijat ry:n Opinto- ja kou- lutuspäivälle Jyväskylään 25.- 26.6.2013 ovat samat kuin edel- lisvuosina: kaksi yötä, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotel- liin 24.6. 320 €. Yksi yö täysihoi- to ja osallistumismaksu 260 €. Ei majoitusta, ruokailut ja osallis- tumismaksu 180 €. Osallistumis- lomake löytyy nettisivuiltamme www.kirkonpalvelijat.fi

Majoitus on Sokos Hotel Ale- xandrassa, Hannikaisenkatu 35.

JOULUAAMU Nyt Betlehemiin!

Ilme on tapahtunut. Taivas on laskeutunut alas, meidän keskellemme. Me katsomme pientä vauvaa, joka on kuin kuka tahansa ihmisen lapsi. Auta meitä näkemään hänessä koko maailman Vapahtaja, Kristus, toivomme ja elämämme. Ylistämme sinua, armahtava Isämme. Sinä katsoit puo- leemme ja valmistit meille pelastuksen.

Kirkkovuosi kattauksessa ja koristelussa

Kirkonpalvelijat, keittiö- ja leirikeskushenkilöstö palvelee seurakunnan hengellistä tehtävää yhtä tärkeänä osana kuin muutkin seurakunnan työntekijät. Kuulin vastikään sanonnan ”keittiöteologias-ta”, jossa sydämin, suin ja käten töin tuodaan kirkkovuoden tai kirkollisen toimituksen hengellinen sanoma seurakuntalaisten nähtäville esimerkiksi pöydän kattauksen ja pikkualttarin koristelun keinoin.

Kirkkovuoden väreistä

Seurakunnan elämä määrittyy Kirkkovuoden juhlakausien ja arkikaukusten mukaan ja kausia ilmaistaan muun muassa kirkkovuoden värein. Kirkkovuoden aika näkyy muun muassa kirkkotekstiileissä, papin vaatteissa, alttari- ja pöytäkukissa, lautasliinoissa ja muissa mahdollisissa koristeissa.

- Valkoinen: puhtaus, viattomuus, täydellisyys
- Punainen: Pyhän Hengen ja Kristuksen todistamisen väri
- Violetti: kärsimys, katumus, parannus, odotus
- Vihreä: elämä, toivo, kasvu
- Sininen: taivaan, ilman ja veden väri
- Musta: murhe, suru, katoavaisuus

Kasvit uskon ilmentäjänä

Kirkollisessa kielessä kukat ilmaisevat mm. katoavaisuutta, Jumalan sanaa, pyhiä ihmisiä ja uskon sisältöä.

- Kasvikunta on Jumalan luomisvoiman ja hänen luomansa elämän symboli. (1 Moos. 1:11 ja 1 Moos. 2:9).
- Kasvien maasta nouseminen on ylösnousemuksen, jälleensynty-misen symboli kuoleman jälkeen; kasvin siemenet ovat toivoa ja uuden alkamisen mahdollisuutta

- Ihmisen elämää rytmittävät sen merkittävät taitekohdat, joita juhliitaan sekä kirkollisin että vähemmän hurskain menoin. Näihin käännekohtiin liittyvät, kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen.

Kukat kirkollisiin toimituksiin

- Kastepöydän kukat mieluiten valkoisia ja punaisia: valkoinen kuvaa puhtautta, pelastusta ja iloa, punainen uskoon tunnustautumista.
- Hääkukiksi sopivat kaikki ilon ja rakkauden kukat.
- Hautajaisissa kukka ilmaisee elämän katoavaisuutta: ”Ihmisen elin aika on niin kuin ruohon: kuin kedon kukka hän kukoistaa, ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole...” Ps. 103:15–16).

Alttarikukat:

- Kukkien valinta on tärkeä kirkkotilan kauneuteen ja alttarin kunniointamiseen liittyvä tehtävä.
- Alttarikukat kertovat hauraudesta ja elämän katoavuudesta; mm. tästä syystä ei käytetä ruukkukasveja
- Huomioi eri vuodenaikojen tarjoama vaihtelu; luonnonkasvit, heinät, oksat, hedelmät.
- Ei tarvitse seurata kirkkovuoden liturgista väriä, värien yhteensovittamiseen on kyllä huomion kiinnittäminen tarpeen
- Alttarikukkien kirkkovuoden värejä ja symboliikkaa voi mainiosti huomioida myös seurakuntatalon ja leirikeskuksen tilaisuuksien kattauksessa

Joulujakso:

- 1. adventti valkoisia kukkia; liturginen väri
- Muu adventtiaika on paastonai-kaa; sini-punainen tai sininen
- 4. adventtisunnuntai Mariansini-

Kouluttaja Tytti Pietilä

- nen tai valkoinen
- Joulun kukka on ruusu, joka on myös Kristuksen symboli
- Ruusun rinnalla sopivat punaiset tulppaanit ja hyasintit (Kristuksen kuninkuus)
- Kielo joulukukkana muistuttaa Neitsyt Mariasta
- Joulutähteä ei suositella alttarille, mutta muutoin sitä voidaan käyttää kirkon koristeluun puna- ja valkokukkaisena kuin myös amaryllistia
- Tapaninpäivänä tai viattomien lasten päivänä joulun värien rinnalle paastonajan värit
- Uudenvuoden päivänä ja Loppiaisena valkoiset ja / tai punaiset kukkaset

Pääsiäisjakso:

- Paastonajan kukkien perusväri on sininen tai sinipunainen; on myös perinne, jolloin paastonaikana ei käytetä kukkia.
- Laskiaissunnuntaihin punaiset kukat;
- ns. leipäsunnuntain kukka on ruusu.
- Palmusunnuntaina kirkko voidaan koristella palmunoksilla tai pajunoksilla; kiirastorstaina punaisia ja valkoisia kukkia.
- Pitkäperjantaina alttari on riisuttu kukista, ellei käytetä viittä (5) punaista ruusua Kristuksen viiden haavan vertauskuvana or-

jantappurakruunun kanssa.

- Pääsiäisen alttarikukka on pääsiäislilja eli keltanarsissi, ehkä niiden kanssa hiirenkorvalla olevia koivunoksia.

Helluntaijakso:

- Erilaisia perinteitä; valkoisia narsisseja ”helluntaililjoja” sekä niiden edessä 12 punaista tai punakeltaista tulppaania apostolien vertauskuvana
- Toisen perinteen mukaan käytetään ”rakkauden vertauskuvana” punaisia neilikoita tai akileijoja; myös punaisia ruusuja.
- Helluntain jälkeisenä aikana luovasti eri luonnon kukkia
- Pyhän Kolminaisuuden päivänä alttarikukkinä purppuranpunainen, sininen ja vihreä

Eritysispyhät:

- Marian pyhien (Kynttilänpäivä ja Marian ilmestyspäivä) peruskukka on valkoinen lilja; valkoinen tulppaani tai hyasintti sopii myös. Myös ruusu on Marian vertauskuva.
- Juhannuspäivänä sopivat luonnonkukat
- Kirkastussunnuntaina valkoisia kukkia, esimerkiksi liljoja
- Mikkelinpäivään sopivat valkoiset kukat ja pyhäinpäivään valkoisten lisäksi punaiset kertomaan poisnukkuneista Kristuksen todistajista.
- Kirkkovuoden viimeisiin pyhäpäiviin voi valita päivien sisältöjä heijastavia värejä; valvomisen sunnuntaihin violettia, tuomiosunnuntaihin valkeaa tai purppuraa tai eri värejä yhdessä. Puhuttelevaa ovat myös sinipunaiset krysanteemit kuivien ja vihreiden oksien kanssa.

Symboleja:

Kirkkovuoden ja kirkollisen symboliikan tunteminen tukee jokaista seurakunnan tehtävässä toimivaa omissa töissään ja liittää erilaiset

toimet osaksi seurakunnan jäsenten ”kasvua kristillisyyteen”. Uskon ja Raamatun kieli on vertauskuvien kieli. Kristilliset symbolit kuvaavat esim. Jumalan ominaisuuksia, Pyhää Henkeä, ikuista elämää ja Kristuksen sovitusystä. Suomen kirkkojen seinämaalauksilla on erityisesti aikaisemmin ollut selkeä opetuksellinen tavoite.

Kirkollisten symbolien avulla esimerkiksi havainnollistetaan vaikeaa asiaa; merkki ilmaisee ”kuulumista samaan joukkoon”; ovat osa tunteiden ilmaisua, esimerkiksi värit. Symboleilla on myös esteettinen merkitys.

Joillakin yksittäisillä symboleilla, kuvilla, maalauksilla, esineillä ym. voidaan seurakuntakeskusten pikku alttareilla tai jopa tarjoilu- ja kahvipöydissä tuoda esiin kunkin kirkkovuodenajan hengellisiä kysymyksiä. Yhteistyö seurakunnan muiden työntekijöiden kanssa voi tarjota kokonaan uusia ulottuvuuksia molempien työhön ja tarjoaa elämyksiä sanoilla puhumisen ja veisuun rinnalle.

- Ankuri: toivo
- Apilanlehti: Pyhä Kolminaisuus
- Aurinko: Kristus, Jumala ja ylösnousemus
- Elämänpuu: paratiisin puu, ikuisuus
- Kala: IXTUS Kristus
- Kyyhkynen: Pyhän Hengen vertauskuva
- Käärme: synty
- Laiva: kirkko, seurakunta
- Lammas: Uhieläin
- Leipä: 5 leipää ja 2 kalaa, elämän leipä, ruokkimisihme, ehtoollinen
- Palmunoksa: ilo ja riemu
- Risti: pystysuora ja vaakasuora kohtaa: jumala ja ihminen, ajallinen ja ikuinen
- Ruusu: 5 ruusua, Jeesuksen haavat
- Sateenkaari: Jumalan armon merkki
- Sydän: rakkaus

- Tiimalasi: ajan kuluminen
- Tuli: Pyhä Henki
- Vaaka: viimeinen tuomio, oikeus

Kynttilät:

- Palava kynttilä kuvaa Kristusta, kristitty kutsuttu valoksi toisille
- 1 kynttilä: Jumalan ykseyden symboli
- 2 kynttilää: Laki ja evankeliumi
- Tavallisina pyhinä kaksi kynttilää, juhla-aikoina 2 x 2
- 3 kynttilää: Isä, Poika ja Pyhä henki
- Suurina Kristus-juhlina 3 x 2 kynttilää

Pohdintatehtävä:

Pohdi yhdessä lähtyötovereidesi kanssa ja mahdollisesti seurakuntasi pappien, diakonin tai lastenohjaajan kanssa: Mitä tarjoaisitte? Kuinka kattaisitte ja koristelisitte tarjoilu- ja ruokapöydät? Olisiko seurakuntatalonne tai leirikeskukseenne tiloissa pientä alttaripöytää? Mitä siihen tulisi? Miettikää näihin mahdolliset symboliset esineet, kukat, värit, lautasliinat, kokonaisuus!

- Iltakokous paastonaikana?
- Pääsiäisaamun kirkkokahvit?
- Lähetyslounas sadonkorjuun aikaan?
- Henkilökunnan joulujuhla?

Lähteitä:

- Pentti Lempiäinen: Kuvien kieli. Vertauskuvat uskossa ja elämässä. WSOY 2002.
- Palvelkaa Herraa iloiten. Jumalanpalveluksen opas. Kirkkohallituksen julkaisuja 2009.

Kirjoittaja, kouluttaja Tytti Pietilä työskentelee Kirkkopalvelut / Koulutuskeskus Agricolassa Helsingissä ja on järjestämässä koulutuspäiviä muun muassa kirkonpalveluskunnalle, keittiö-, leirikeskus- ja siistijätehtävissä toimiville.

Ilman Joulua ?

Ai, ettäkö Joulua ei olisikaan? Mahdotonta. Ei olisi joulujuhlia, pikkujouluja, joulumarkkinoita, myyjäisiä, lahjojen ostopakkoa, korttien lähetysoveltoisuutta, joulukukien ostoa, Hyvän Joulun toivotusta Hyvän päivän lisänä ja mitä kaikkea muuta. Eipä tule juuri ajatelleeksi, kun Joulua tulee joka tapauksessa. Jälkitohinaan kuuluu paperiroskisten tyhjennys, ihmettely kun ne tai hän ei lähettänytkään korttia tai se odotetuin lahja jäikin saamatta. Vanhat joululaulut peittyvät joulumetelmisiin. Enkelien aseman ovat vieneet tontut ja elävän kynttilänvalon tilalla pöydällä on sähkökynttelikkö. Ulkotienoot ja raittien reunat hehkuvat neonvärivaloissa. Kulkusten kilkatuksen säästämä kirkkomatka on kuin vanhaa satua.

Perinteisessä joulumusiikissa elää alkuperäinen joulusanoma syntyneestä lapsesta. Nykypäivän tontturokilla, metelillä ja markkinoilla on sama lähtökohta, markkinat Beetlehemissä. Markkinahu-

musta on pitkä matka yksityiseen hiljaisuuteen joulun ydinsanomaa äärellä. Jouluevankeliumi luettuna tai kuvaelmana jää helposti koristeeksi koristeiden sekaan. Enkeli taivaan lausuisi tänä päivänä hie- man pitemmän julistuksen ja liittäisi siihen kehotuksen riisua krääsä, jättää kuuseen vain tähti ja vie- dä lahja hänelle jota et ehkä tunne, mutta tiedät olevan puutteessa.

Tekstissä on jonkin mielestä te- kopyhyyttä, sitä samaa jota Joulun julistuksessaakin niin paljon on. Joulu on lahja meille, eikä meidän tekemämme markkina toisillemme. Tuon lahjan nykyistäminen on kir- kon tärkein tehtävä ja kirkko olem- me me, eikä vain piispat ja kapitulit ja byrokraattisella pöydällä kuihtu- va joulukukkanen. Vetoamus Joulun alkuperän korostamisesta on sano- ma meille kaikille, joille kristinusk- o on todellisuutta ja Jumala kaiken alku ja loppu. Vetoamus on ennen kaikkea minulle itselleni ja muillekin kirkon viroissa leipääntyneille.

Oikean joulumielen voimme saa- da vain käsi kädessä ja pyhyiden verhoamassa ilmapiirissä. Beet- hemin markkinatorin metelin lä- pi voimme kulkea yhdessä seimen luo ja antautua kokemaan jou- lun parantava voima hiljaisuudes- sa ja hartaudessa, jonka aamene- na on yhteinen jouluvirsi, laulettu- na ilman tehosteita, joulun lahjaksi saamallamme äänellä

Vapauttavaa ja riemuisaa Joulua ilman tehosteita !

Snap

Käväisikö arjessa taivaallinen vieras?

Enkelit, nuo salaperäiset seuralaisemme ja suojeli- jamme, ovat osa kristillistä perinnettä. Enkeleitä ta- paa kirjallisuudessa ja heitä esiintyy taiteessa. Kuka- pa ei muistaisi ihanaa enkeliä, joka turvaa maan kor- serea kulkevan askeleet.

Taivaallisia vieraita johdattaa lukijan suomalaiseen enkeliperinteeseen ennen ja nyt. Se kurkistaa myös myyttisen enkelikuvaston taakse ja kysyy, millainen rooli siivekkäillä ystävillämme on modernissa suoma- laisessa kristillisyydessä.

Esko Miettinen: Taivaallisia vieraita. Sidottu, 149 s. KirjaPaja. Esko Miettinen on tietokirjailija, teolo- gi ja toimittaja. Hän on julkaissut aiemmin mm. teok- set *Sielu ei kuole*. *Matkaopas tuonpuoleiseen* (2002), *Velhot, örkit, sankarit*. *Johdatus fantasian maailmaan* (2004) ja *Velhon uskontunnustus*. *Raamattu ja fanta- siakulttuuri kohtaavat* (2008).

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

*Sinulle kiitos, kunnia, Jumalan Poika armoisa,
kun saavuít viimein luoksemme, kaivattu, kallis vieraamme
sk. 26:2*

*Toivotamme kaikille jäsenillemme,
yhteistyökumppaneillemme ja lukijoillemme
Armorikasta Vapahtajamme syntymäjuhlaa
ja menestystä vuodelle 2013*

*Kirkonpalvelijat ry hallitus
Kaarina Yli-Somero Kari Hartikainen
puheenjohtaja sihteeri*

SUOMEN
HAUTAUSTOIMINNAN
KESKUSLIITTO RY

BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS
CENTRALFÖRBUND I FINLAND RF

Hyvät kirkonpalvelijat

Suomen hautaustoimen keskusliitto järjestää vuonna 2013 kahdet koulutuspäivät.

Tarkempi ohjelma ja ilmoittautumisohjeet löytyvät liittomme sivuilta heti ensi vuoden alkupuolella www.shk.fi

Vuoden 2013 koulutuspäivät:

Keväällä liittokokouksen yhteydessä Seinäjoella 12.- 13.3.2013 aiheena Haudaustoimi muuttuvassa yhteiskunnassa.

Syksyllä Kotkassa 22.- 23.10.2013 aiheena ajankohtaiset kysymykset hautaustoimessa ja krematorioissa.

Merkittää kalentereihinne ja koulutusohjelmiinne. Tarkemmat tiedot tulevat kotisivuillemme www.shk.fi

Tiedustelut pääsihteeri Matti Karjalainen email: matti.karjalainen@surffi.fi ja
puh. 0400618872

Kuva: Hannu Korhonen.

Enkeli taivaan lausui näin: Miks hämmästyitte säikähtäin ?

Mä suuren ilon ilmoitan maan kansoille nyt tulevan.

Herramme Kristus teille nyt on tänään tänne syntynyt,

ja tää on teille merkiksi: seimessä lapsi makaapi.

Kirkonpalvelija

N:o 4/2012 – 59. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Lehden toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Paino:

Kopijyvä Oy
Taitto: Jarmo Salonen
offset.aineisto@kopijyva.fi

Seuraava lehti ilmestyy 03/2013.

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258